

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΚΗ ΚΙΝΗΣΙΣ

ΕΝΑ ΚΟΜΜΑΤΙ ΕΛΛΑΔΟΣ ΣΤΗΝ ΑΙΓΥΠΤΟ.

Ποιητικό και καλλιτεχνικό σὰ χρυσόνειρον ἀγαλματωμένο σὲ πεντελῆσιο μάρμαρο, ἦτο γιὰ μᾶς τὸ διάβα ἀπὸ τὴν Αἴγυπτο τοῦ Περικλῆ Γιαννοπούλου, τοῦ θαυμασίου αὐτοῦ καὶ μοναδικοῦ μας Νεοελληνοῖδεάτου. Δὲς κι ὁ λευκὸς αὐτὸς προσκυνητὴς τοῦ Ὀλυμπίου βράχου ἔκλεψε χίλια ῥίγη ἀπὸ τὴ ψυχὴ τοῦ ἀρχαίου μεγαλείου, τὶς στιγμὲς ποὺ καθισμένος πάνω σὲ καμμιὰ ἱερὴ πέτρα ἀγνάντευε μ' ἐρωτευμένα μάτια τὶς χλωμὲς Καρυάτιδες· καὶ λὲς ἀκόμα πῶς αὐτὰ τὰ πύρινα ῥίγη τῆς ἀθάνατης Ὁμορφίᾳς τὰ ἐσαρκώθηκε καὶ τὰ ἐσκόρπισε σπάταλα στὴ γαλανὴ ματιά του ποῦ θαρρεῖς πῶς τῆς ἐστάλαξε τὸ χρῶμα κάποιο Ἀθηναϊκὸ μενεξεδένιο δειλινό, στὸ γέλοιό του, ποῦ θὰ ἐξήλεναν παρθένες, καὶ στὴν ὑπέροχη χειρονομία του, αὐτὸ τὸ ἀσύγκριτο *geste*, ποῦ διενθύνει στὴν ὀμίλῳ του, τὴν ἀπαλὴ σὰ βελουδένιο χάδι, κάποιος ἐσωτερικὸς ρυθμὸς.

Κ' ἔτσι καθισμένος στὸν τρισένδοξο βράχο ἐφάντασθη σὲ μιὰ στιγμὴ γοργόφτερου ἐνθουσιασμοῦ ξαναστηλωμένη τὴν Ἑλληνικὴ Τέχνη· Ἰδέα-Ζωὴ στὸ πανύψηλο βάθρο, ἀπὸ τὸ ὁποῖο τὴν ἐγκρέμισεν ὁ φραγκισμὸς καὶ στ' ἀφρίσματα τῆς λαχτάρας ποῦ ἐγίγαντώθηκαν μέσα του, ἐχύθηκαν ἀπὸ τὴν πέννα του ἡ ἀγνότερες Νεοελληνικὲς ζωγραφίες.

Κ' ἔφυγε, ἐπέταξε μπορεῖ νὰ πῇ κανεῖς, μὲ τὰ ἄσπιλα φτερά ποῦ ζώνουν ὅσους κύνηγοῦν τ' ἀσύλληπτα τρισεύγενα ἰδανικά, κι ἀποχαιρέτησε τὸν τόπον ὅπου ἦλθε νὰ νοιώσῃ ἀπὸ κοντὰ τὰ μυστήρια τῆς ζωῆς τοῦ Φελλάχου, τοῦ ἀπλοῦχοῦ μ' ἀληθινοῦ αὐτοῦ φιλοσόφου, κ' ἔτρεξε πάλι νὰ λουσθῇ μέσα στὸ αἰώνιο φῶς, μέσα στὰ «χρυσόξυπνήματα τῆς ἡμέρας καὶ στὰ φωτανθισμένα χρώματα τῶν λευκῶν χωμάτων, ἐκεῖ ποῦ κάθε ἡδονικὴ ἀναπνοὴ καὶ κάθε παλμὸς ἡδονικὸς τοῦ κινοῦν καὶ διεγείρουν τὴν αἴσθησιν ὅτι εἶνε Ἑλληνις.» Μὰ δὲν ἄφισε ἀρράντιστο τὸ διάβα του. Μᾶς τὸ ἐστόλισε μὲ λίγους ἀγνοὺς μενεξέδες ποῦ θὰ τοὺς διπλώσουμε μ' ἀγάπη στῆς καρδιάς μας τὶς χρυσὲς σελίδες.

«Νέοι, μὴ λησμονήτε οὔτε στιγμὴ, μᾶς ἔγραψεν ὁ ὑμνητὴς αὐτὸς τῆς Νειότης, οὔτε στιγμὴ νὰ εἰσθῇ Νέοι, διότι ἡ ὥρα περνᾷ τρομερὰ γρηγορὰ καὶ ὁ στρατὸς τῶν βασάνων τῆς Ζωῆς μὲ τὴν Ἀύπνῃ ποῦ τὴ σημαιοφορεῖ σᾶς κυνηγᾷ μὲ καλπασμό. Τυπώσετε μὲ μεγάλα γράμματα κι ἀνυνώσετε καὶ κρεμάσετε εἰς ὅλες τὶς κάμαρες τῆς «Νέας Ζωῆς» τὸ «Γέρο» τοῦ ἐξαισιῶν Καβάφη καὶ Χαίρετε, Χαίρετε, Χαίρετε Νέοι ὅσο μπορεῖτε περισσότερο.»

Κ. Ν. Κ.

ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Α. ΘΕΡΟΥ: ΔΗΜΟΤΙΚΑ ΤΡΑΓΟΥΔΙΑ.

Δὲν θὰ ἦτο φυσικὰ ὁ κ. Ἅγις Θέρος ἐκεῖνος, ποῦ θὰ μποροῦσε νὰ μᾶς δώσῃ τὰ Δημοτικὰ τραγούδια στὴ συστηματοποιημένη τους ἔκδοσι, στὴν ὁλότητα ἐκείνῃ τῇ συγκεντρωτικῇ ὅλῳ τοῦ Δημοτικοῦ κύκλου, μὲ τὴν ἐπιστημονικὴν μέθοδον, μὲ τὴν ἐλευθερὴν αἰσθητικὴν ἀντίληψιν, μὲ τὰ σχετικὰ σχόλια καὶ μὲ τὸ πλῆθος τῶν σημειώσεων ποῦ ἀπαιτεῖται μιὰ τέτοια ἐργασία. Ἐπὶ τοῦ παρόντος, καὶ σὺν αὐτὸ ἴσως μόνον ἓνας Πολίτης ἢ κι ἓνας Χρηστομάνος μποροῦσαν νὰ μᾶς παρουσιάσουν. Διότι ἀπαιτεῖται ἓνας ὁλοκληρωτικὸς προσανατολισμὸς, μιὰ πλήρης καὶ τελεία συνταύτισις ἀπὸ τὰς μεγάλαις καὶ γενικαῖς γραμμὰς ἴσα μὲ τὰ λεπτότατα σημεῖα, πρὸς τὴν ψυχὴν τῶν Δημοτικῶν τραγουδιῶν, μαζὺ μὲ τὸ ἰσχυρὸν φῶς τῆς Ἐπιστήμης, γιὰ νὰ εὐρεθῇ ὁ ἐσωτερικὸς συνειρμὸς ποῦ συνδέει τὸνα μὲ τᾶλλα ὅλα τὰ δημοτικὰ κομμάτια καὶ ἔτσι νὰ δημιουργηθῇ — ποιοὺς ἀρνεῖται τὴν δημιουργίαν ἐδῶ; — σ' ἓνα σύνολο τέλει, τὸ Δημοτικὸν ἔπος, τὸ μεγάλο Νεοελ-

ληνικὸ ποίημα, μὲ ὅλας τὰς ἐκδηλώσεις τῆς ἑλληνικῆς ψυχῆς, μὲ τὰς ποικίλλας ἀπόψεις τοῦ Ἑλληνικοῦ βίου καὶ πρὸ παντὸς μὲ τὴν γραμμικὴν ὁμορφίαν τῆς Ἑλληνικῆς Φύσεως.

Ἀλλὰ καὶ πάλιν ἡ ἐργασία τοῦ κ. Θέρου ὅσον καὶ ἂν εἴνε εὐκόλος ἐν τούτοις εἶναι κάπως ἀξιοσημείωτος, διότι μᾶς παρυσίασεν ἓνα μέρος, ἔστω καὶ μικρόν, τοῦ Δημοτικοῦ θησαυροῦ σὲ μιάν νοικοκυρεμένην καὶ κομψὴν ἔκδοσιν καὶ ἡ ὁποία θὰ ἦτο περισσότερο κομψὴ ἂν δὲν εἶχε τὰς χονδράς καὶ ἀκαλαισθητοὺς εἰκόνας αἱ ὁποῖαι τόσον ταρασσὺν τὴν αἰσθητικὴν ἀρμονίαν τοῦ συνόλου.

Σ. ΣΚΙΠΗ: JUVENALIA ΠΟΙΗΜΑΤΑ.

Ἐνας ἀπὸ ἐκείνους ποῦ ἐσυντέλεσαν σημαντικὰ στὴν ἐξέλιξιν τῆς συγχρόνου Νεοελληνικῆς ποιήσεως εἶναι καὶ ὁ Σκίπης. Γύρω ἀπὸ τὸν «Ἀκρίτα», τοῦ μαζὺ μὲ τὸν Σικελιανὸ καὶ τὸν Καμπάνη, ἐδημιούργησαν, μπορεῖ νὰ πῇ κανεῖς, μιάν νέαν τεχνοτροπίαν παρὰ ξενὴν, εὐρωστὸν μαζὺ καὶ νοσηρὰν, πλουσίαν

εις ρυθμούς και εις φῶς, ἀλλὰ καὶ σκοτεινὴν καὶ δυσνόητον, λυτὴν ἀκόμα καὶ ἀνυπόταχτην, με χρωματισμὸν ἔντονον, ἀδρὸν καὶ διαυγὴ ἐδῶ, ἀδύνατον ὁμῶς καὶ θαμπὸν ἐκεῖ, με ἐκφράσεις τολμηράς καὶ πρωτοτύπους, με ἔμπνευσιν ὑψηλὴν ἀλλὰ καὶ ὑπερβολικὴν κάποτε, με φόρμαν κομψὴν καὶ ἀρμονικὴν, με λίγας δὲ λέξεις ἔπλασαν μιὰ τεχνοτροπία τὴν ὁποίαν ὡς ἐπὶ τὸ πλεῖστον διαπνέει ἡ δημιουργικὴ πνοὴ καὶ ἡ ὁποία θερμαίνεται ἀπὸ ἑνα παλμὸν ζωῆς ὑπερτέρας.

Τοῦ Σκίπτη ιδίως ἡ τέχνη, χαρακτηριστικὴ πολὺ τῆς τεχνοτροπίας αὐτῆς, ἔχει τὰ προτερήματα καὶ τὰ μειονεκτήματά της εἰς τὸν μεγαλύτερον σχετικῶς βαθμὸν. Ἐπειτα ἀπὸ μίαν σελίδα ὥραιαν, φρεγγερὴν, ἡ ὁποία συγκεντρώνει τὴν δροσερὴν σκέψιν, τὴ δυνατὴν ιδέα, ποῦ μ' ἑνα ρυθμὸν ἀπαλὸν ἀρμονίζονται κανονικὰ πρὸς τὴν ἔμπνευσιν τοῦ ποιητοῦ, ἔρχεται ἀπότομος καὶ ἀποκρουστικὴ ἡ μετὰ τῶς πρὸς τὴν ὑπερήφυλν σκέψιν, τὴν ἐξεζητημένην ἔκφρασι, τὸν ἀκατανόητον ρυθμὸν, πρὸς τὸ ἀβέβαιον γενικὰ, ἢ καλύτερα, πρὸς ἑνα δῆθεν συμβολισμὸν, διὰ νὰ ἐλαττώσῃ ἔτσι τὴν ἐντύπωσιν τοῦ συνόλου τὴν ὁποίαν ἀκριβῶς με κάθε μέσον ἐπιζητεῖ ὁ Σκίπτης.

Τὰ Juvenalia του ποῦ ἔχω ἐμπρὸς μου, καὶ τὰ ὁποῖα μοῦ ἐγέννησαν τὰς ἀνωτέρω σκέψεις γιὰ τὴν ὅλην ποίησιν τοῦ Σκίπτη, φαίνονται νὰ εἶνε προγενέστερα ἀπὸ τὰ Κάλβεια καὶ ἀκόμα καὶ ἀπὸ τὴν «Μεγάλην Αἰδρα». Ἐν τούτοις συγκεντρώνουν, σὲ διάφορον ἐννοεῖται βαθμὸν, τὰς ιδιότητας ποῦ ἀναφέραμεν, ἔχουν δ' ἐπὶ πλέον καὶ μερικὰ ἐλαττώματα πρωτοπείρου τεχνίτου. Εἰς τὸ ἔργον τοῦ Σκίπτη, εἰς τὸν χαρακτηρισμὸν τῆς τέχνης του καὶ ἀκόμα στὴ φήμην, ποῦ ἔχει ὡς ποιητῆς, τὰ Juvenalia δὲν τοῦ προσθέτουν τίποτε. Ἐπειτα δὲ ἀπὸ τὴν ἐντύπωσιν ποῦ ἐπροξένησαν τὰ Κάλβεια ιδίως Μέτρα ἐχρειάζεται μιὰ συλλογὴ πολὺ δυνατὴ γιὰ νὰ στερεώσῃ τὴν καλὴν ιδέα ποῦ ἐσχηματίσθη γι' αὐτόν. Δυστυχῶς δὲ τὰ Juvenalia δὲν ἦτο ἡ συλλογὴ ποῦ ἐπεριμένετο.

Δ. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΥ: ΣΤΗΝ ΟΞΩΠΟΡΤΑ ΔΡΑΜ. ΣΚΗΝΗ

Ἐκεῖνο τὸ ὁποῖον ὁ κ. Βῶκος ἔχαμεν εἰς τὸ ἐπίπεδον τοῦ πατριωτισμοῦ ἐπιζητεῖ νὰ κάμῃ σήμερον ὁ κ. Ταγκόπουλος εἰς τὸ ἐπίπεδον τῆς κοινωνιολογίας. Με ἐκφράσεις ποῦ δὲν ἔχουν καμμίαν λεπτότητα καὶ με διάφορα θεατρικὰ κόλπα—πράγματα ποῦ δὲν συγγενεῖον καθόλου με τὴν Τέχνην—προσπαθεῖ νὰ ἐπιτύχῃ τὴν πρόχειρον συγκίνησιν καὶ τὴν εὐκόλουν δόξαν. Ἀλλὰ καὶ ἀνεξαρκήτως τῆς σφαλερὰς αὐτῆς τάσεως τοῦ κ. Ταγκόπουλου,—τὴν ὁποῖαν φυσικὰ δὲν εἶνε καιρὸς νὰ συζητήσωμεν τώρα—τὸ ἐπεισόδιον τῆς Ὀξώπορτας, ἐπὶ τοῦ ὁποῖου στηρίζει τὴν πλοκὴν τοῦ δράματός του, ἂν δὲν εἶνε ὅλως διόλου ἀπίθανον, εἶνε πολὺ πολὺ δύσκολον νὰ γίνη. Μία γυναῖκα—ἔστω ἡ Λίνα—ποῦ εἶχε τὴν δύναμιν νὰ περιφρονήσῃ κοινωνικὰς προλήψεις, ν' ἀρίστη τοὺς γονεῖς της καὶ νὰ

ζήσῃ ἐλευθέρη με τὸν ἄνδρα της, δὲν θὰ κατεδέχετο ποτὲ νὰ ἔλθῃ στὴν ὁξώπορτα τοῦ ἀνδρὸς αὐτοῦ, ὁ ὁποῖος τὴν ἐγκατέλειπε, με τὴν αἰσχροὴν ἀνανδρίαν εἰς τὴν ὁποίαν καταφεύγουν ἐκεῖνοι οἱ ὁποῖοι μόνον κατ' ἐπιφάνειαν καὶ κατὰ τύπους παραδέχονται μερικὰς ἀληθείας τῆς ζωῆς. Με τὴν ἰδίαν δύναμιν με τὴν ὁποίαν εἶχεν ἀντιμετωπίσῃ πρὸ ἑνὸς καὶ πλέον ἔτους τὴν ζωὴν ἐκείνην τὴν ὁποίαν ἡ κοινωνία τῶν νοικοκυραίων καὶ τῶν ἐντίμων ἀνθρώπων κυτᾶζει με φόβον παράξενον, θ' ἀντιμετώπιζε εἰς τὴν νέαν αὐτὴν φάσιν τοῦ βίου της καὶ καταπνίγουσα μέσα της κάθε αἴσθημα ποῦ δικαίως θὰ τῆς ἐγεννᾶτο θ' ἀντίκρυζε τὴν ζωὴν με συνείδησιν νέαν. Ἐτσι, καθὼς μᾶς τὴν διαγράφει ὁ συγγραφεὺς, μᾶς τὴν παρουσιάζει ἀφ' ἑνὸς μὲν, με τὸ νὰ ζητῇ νὰ ξαναπάρῃ τὸν ἄνδρα, ὡς πολὺ πολὺ ἀφελῆ, ἀφ' ἑτέρου δὲ, με τὸ νὰ ζητῇ νὰ δημιουργήσῃ σκάνδαλον, ὡς μίαν κοινὴν καὶ ἐλεεινὴν γυναικα ἀξίαν τῆς τύχης της.

Ὅπως δὴποτε καὶ με ὅλον τ' ἀπίθανον τοῦ ἐπεισοδίου, ἡ ἀνάγνωσις τοῦ ἔργου τοῦ κ. Ταγκόπουλου προκαλεῖ τὸ ἐνδιαφέρον τὸ ὁποῖον ἐυστυχῶς προέρχεται κατ' εὐθείαν ἀπὸ τὴν χιτυπητὴν ἐκθεσὶν μιᾶς σκανδαλώδους ὑποθέσεως.

ΣΤΕΦΗΣ ΑΛΕΞΑΝΤΡΙΝΟΣ

ΑΠΟ ΤΟΝ "ΟΡΚΟΝ"

Τώρα ποῦ οἱ παλμοὶ τοῦ τιμημένου μεγαλόνησου ὅπου ἀπλώνεται πέρα ὡς πέρα περιήρανη καὶ λεονταρίσια ἡ Παλληγκαριά, κρατοῦν σ' ἀσυγκράτητην ἀγωνία κάθε Ἑλληνικὴ ψυχὴ, μᾶς φαίνεται πολὺ ἐπικαιρὴ ἡ στιγμή νὰ ξανακουσθῇ καὶ ἀπὸ τίς στήλες τῆς «Νέας Ζωῆς» ἑνα κομμάτι ἀπὸ τὸ ὑπέροχο τραγοῦδι τοῦ τρανοῦ Κερκυραίου ποιητοῦ Γερασίμου Μαρκορά, τοῦ φίλου τοῦ Σολωμοῦ καὶ μαθητοῦ τοῦ Κάλβου—τὸν «Ὁρκον». Εἶνε ἑνα μέρος ἀπὸ τὴν ἐπιστροφή τῶν γυναικοπαίδων στὴν πολεμοχάρη πατρίδα τοὺς ὅπου τοῦ κακοῦ λαχταρᾷ νὰ ξαναἰδῇ τὸν ἀγαπημένο της Λεβέντη ἢ φτωχὴ ὀρφανὴ Εὐδοκία. Δίκαια ὁ «Ὁρκος» θεωρεῖται τὸ ἀριστουργῆμα τοῦ Μαρκορά καὶ ἑνα ἀπὸ τὰ ἀριστουργήματα τῆς Νεοελληνικῆς ποιήσεως.

Ὁ Παλαμᾶς στὶς θαυμάσιες «Πατρίδες» του, ἐκεῖ ποῦ ψάλλει με τὴν ἡρωικόρην λύρα του τῆς Κερκυρᾶς τὰ μάγια, ἀφιερώνει καὶ αὐτοὺς τοὺς διαμαντένιους στίχους στὸν ποιητῆ.

... Καὶ τεχνίτης

ἐκεῖ τῆς λύρας ξαναζῇ καὶ τὴν πατρίδα
καὶ τὴ δόξα ὁ Δημόδοκος ἔμνει τῆς Κρήτης.

Ἀνάμεσα σ' ἄλλους ἡ Μ^{me} J. Lambert στὴ «Μελέτη της γιὰ τοὺς συγχρόνους Ἑλλήνας ποιητὰς» εὗρηκεν ἐνθουσιαστικὰ λόγια γιὰ νὰ ἐπαινήσῃ τὸν «Ὁρκο», τὸ ποίημα αὐτὸ τὸ «γεμάτο ἀγνὲς καλλονές, διανγείς σὰν τὸν οὐρανὸ τῆς Ἰονίας ποῦ τίς ἐμπνέει, καὶ φυσικὰς περιγραφὰς ἐξαισίας».

‘Ο λόγιος Ἰταλὸς Canina τὸν μετέφρασεν ὁλόκληρον στὴν Ἰταλικήν.

Γι’ αὐτὸ σήμερα κ’ ἡ «Νέα Ζωή» θεωρεῖ τιμὴ τῆς ποῦ δημοσιεύει μαζὶ μὲ τὸ μεγαλοφάνταστο αὐτὸ ἀπόσπασμα καὶ δύο ἀνέκδοτα ποιήματα τοῦ σεβάσμιου τεχνίτη μὲ τὰ χιονισμένα μαλλιά, «ἓνα τῆς νεότητος του καὶ ἄλλο ἀπὸ τὰ γεράματα ποῦ μετράν 83 χρόνια» ποῦ εἶχε τὴν καλωσύνην νὰ μᾶς στείλῃ, γραμμένα μὲ τρεμάμενο χέρι ἀπὸ τὸ ὁποῖο ποῖος ξεύρει πόσα θὰ διαβήκανε ραντίσματα λουλουδιῶν καὶ σφιχταγκαλιάσματα Νειότης!

Τὶ εὐτυχισμένα στ’ ἀλήθεια γερατειά.

Ἔω χρυσὴ ποιητικὴ καρδιά ποῦ δὲ λογαριάζεις τὰ χρόνια!

K. N. K.

LA RONDINE

Τὸ κῦμα ἐκεῖνο τῆς Ζωῆς ποῦ ἀκοίμητον ἐλάθανε μέσα στὴν ἀνήσυχη καὶ θερμὴ ψυχὴ τῆς Ἑλληνολατινικῆς φυλῆς, ἔπρεπε μοιραίως νὰ ἐκσπάσῃ κάποτε· καὶ ἔπειτα ἀπὸ τὴ Νέα Ζωὴ τὴν ὁποῖαν ἐγέννησεν ὁ πρῶτος δημιουργικὸς σπασμὸς τῶν λευκῶν ἀφρώδων τοῦ ζωηφόρου κύματος, γεννήθηκεν εὐρωστικὴ, ὡραία καὶ μὲ πλήρη συναίσθησι τοῦ προσορισμοῦ τῆς ἡ Rondine, γιὰ νὰ περικλείσῃ συγκεντρωμένους ἁρμονικὰ τοὺς παλμούς τῆς Ἰταλικῆς Νειότης.

Ἡ Νέα Ζωὴ χαιρετίζει μὲ συγκίνησι καὶ μὲ ἀδελφικὴν χαρὰ τὴν ὁρμὴν τῶν ἀγαπημένων τῆς φίλων καὶ θὰ παρακολουθήσῃ τὴν ἐξέλιξι τῆς Τέχνης τῶν μὲ τὴν προσοχὴν ποῦ τῆς ἀξίζει.

GEORGE MEREDITH

Εἶνε πολὺ δύσκολο νὰ βρῇ κανεὶς σήμερα ἓνα ποιητὴ ποῦ νᾶνε πρῶτ’ ἀπ’ ὅλα φιλόσοφος μὲ τὴν ἀληθινὴν ὅμως σημασίαν τῆς λέξεως. Ἐνας ἀπ’ τοὺς ὀλίγους αὐτοὺς εἶνε καὶ ὁ George Meredith.

Ἡ δυνατὴ σκέψις του ἀσχολεῖται ὑπέροχα στὴ σχέσι πῶχει ὁ ἄνθρωπος μὲ τὴ φύσιν, καὶ ὅλα του τὰ ἔργα ποῦ σχετίζονται μ’ αὐτὸ τὸ θέμα μιὰ ἐλεύθερη, γερὴ καὶ καθαρὴ φιλοσοφία τὰ διαπνέει.

Γι’ αὐτὸν ἡ φύσις εἶνε γιομάτῃ ζωὴ. Στους λόγους, στὶς βρῦσες, στὴν πλάσιν ὁλόκληρη, λέγει ὁ ποιητὴς-φιλόσοφος, θὰ βρῇτε τὴν χαρὰ ποῦ τίποτ’ ἄλλο ἐκτὸς ἀπ’ αὐτὴν—τὴ φύσιν—δὲ μπορεῖ νὰ τὴ δώσῃ· ἐκεῖ θὰ δῆτε τὴν ἀλήθειαν καὶ τὸ ἐσώτατο πνεῦμα τῶν ὄντων. Μὰ γιὰ νὰ νοιώσῃ κανεὶς ὅλ’ αὐτὰ καλὰ, πρέπει νάχῃ τὴ δύναμιν καὶ τὴ θέλησιν γιὰ νὰ μπορεῖ νὰ ντιμετωπίζῃ ὅλα τ’ ἀνατριχιάσματα τὰ φαινομενικὰ τῆς φύσεως. Χωρὶς ἓνα τελείως ὁλοκληρωτικὸν Ἔρωτα πρὸς αὐτὴν εἶνε ἀδύνατο νὰ τὴν αἰσθανθῇ κανεὶς.

Κατὰ τὸν Meredith ὁ ἄνθρωπος σύγκειται ἀπὸ τρεῖς δυνάμεις: τὸ αἷμα, τὸν ἐγκέφαλον καὶ τὸ πνεῦμα.

Τὸ αἷμα φανερῶνει τὰ ζωϊκὰ πάθη, τὸν παραμυθένιον δράκοντα ποῦ αἰώνια ζῇ μὲς στὴν ἀνθρώπινη ψυχὴ. Δὲ σκοτώνεται, γιὰτὶ θάνατος γιὰ τὴ φύσιν δὲν ὑπάρχει· ἡ φύσις ἀλλάζει καὶ μεταβάλλεται μονάχα. Ὅμως μποροῦν νὰ τὸν ἡμερώσουν καὶ νὰ τὸν χρησιμοποιοῦσιν.

Ὁ ἐγκέφαλος παριστάνει τὴ σκέψιν καὶ τὴν κρίσιν· βάσει ἓνα εὐγενικὸν ἐμπόδιο στὰς ὁρέξεις τοῦ ἀνθρώπου.

Ἀπ’ ὅλα ὅμως, τὸ πνεῦμα εἶν’ ἐκεῖνο ποῦ τοῦ δίνει τὸ φῶς καὶ τὸ φτερουγίσμα πρὸς τὰ ψηλὰ καὶ τὰ ὡραία.

Καὶ σὲ κάθε πρᾶξι τ’ ἀνθρώπου τὰ τρεῖς αὐτὰ πρέπει νὰνε ἐνωμένα. Ἄν τὸ πνεῦμα χωριστῇ ἀπ’ τ’ ἄλλα, τότε ξεχνᾷ τὴ Γῆ καὶ χάνεται στ’ ἀπέραντο. Ὁ ἐγκέφαλος πάλι μοναχὸς του δὲν ἔχει τὴν ἀπαιτούμενην κινήτηριον δύναμιν, ἐνῶ τὸ αἷμα ἐλεύθερον καὶ ἀχαλίνωτον ὀίχνηται τὸ καθεστὶ στὴ σύγχυσιν καὶ στὸν πόλεμον.

Ὁ ἄνθρωπος λοιπὸν ἐκεῖνος πῶχει στὸν ἴδιον βαθμὸν αὐτὰ τὰ τρεῖς ἐνωμένα κανονικὰ, μπορεῖ νὰβρῇ μὲς ἀπ’ τὴ σύγχυσιν καὶ τὸ μυστήριον αὐτοῦ τοῦ κόσμου τὴ σοφίαν ποῦ κυβερνάει τὰ πάντα. Ἀπ’ αὐτὴ τὴν ἔνωσιν γενιέται τὸ λογικόν, ἡ κρίσις ποῦ κινήγει τὸ φόβον, ποῦ δείχνει πῶς ἡ θλίψις δὲν ἔχει καμμίαν ἄλλην ἀφορμὴν παρὰ τὴν παράβασιν τῶν φυσικῶν νόμων καὶ ἡ ὁποία ἀνοίγει ὅλες τὰς πόρτας καὶ τὰ μονοπάτια τῆς φύσεως. Ἀλλὰ σ’ ἐκεῖνους ποῦ ρωτοῦν γιὰ τὸ μελλόμενον ἡ φύσις μένει βουβὴ καὶ ἀμίλητη.

Πρέπει νὰ τὴν ἀγαποῦμε, νάχωμ’ ἐμπιστοσύνην σ’ αὐτὴν, χωρὶς ν’ ἀνησυχούμε γιὰ τὰ μετὰ θάνατον.

*Leaving her the future task
Loving her too well to ask.*

Ὁ ποιητὴς ἔχει μεγάλῃ πεποίθησιν γιὰ τὴν τελειοποίησιν τῆς ἀνθρώπινης φυλῆς ἐδῶ κάτω στὴ γῆ. Μὲ τὸν Ἔρωτα ὁ ἄνθρωπος ὑψώθηκεν ἀπὸ τὰ κτήνη καὶ μὲ τὸν Ἔρωτα θ’ ἀνακαλύψῃ τὸ μυστήριον τοῦ Σύμπαντος καὶ θάρσῃ μέρα ποῦ μ’ αὐτὸν θὰ γίνῃ ἡ θεϊκὴ φυλὴ· φυλὴ ἀπὸ αἷμα καὶ σάρκα πάντα, μὰ μὲ ἄκακον καὶ ἡμερωμένον τὸν παραμυθένιον δράκοντα.

Κατὰ τὸν Meredith ὁ Ἔρωτας καὶ ἡ Θλίψις εἰν’ ὅμοιες δυνάμεις. Ἡ Θλίψις, εἶν’ ἡ συντροφίσσα τῆς Ψυχῆς. Μὲ τὴ δύναμιν του ἡ ὀρισιότης καταστολίζει τὸν κόσμον, ὁ οὐρανὸς πάνω, ψηλὰ, σοροπαίει μυριόφωτα τ’ ἀστέρια του, μέσα σ’ ἓνα μικροῦτσικο λουλουδί τῶν λειβαδιῶν, ἡ ὁμορφία καὶ ἡ λαμπράδα τῶν οὐρανῶν κρύβεται, καὶ ἀκόμα ἓνα τριανταφυλλένιον φύλλον ζωγραφίζει στὴ φαντασίαν μας ξεψυχισμένες ἀνοίξεις καὶ μελαγχολικὰ χινώπορα. Ἔτσ’ εἶνε καὶ ὁ Ἔρωτας, ἓνα τέτοιο φῶς ποῦ διατροπάζει τὶς δύο σκιές, τὴ Ζωὴ καὶ τὸ Θάνατον· εἶνε καθαρὸν ἄνθημα καὶ θεμελιώστερα.

Κατὰ τὸν M. D. AMSTRONG.

ΣΤ. Π.

Ἀπέθανε στὴ Γενεὴ ἓνας ἀπὸ τοὺς καλυτέρους Γάλλους ποιητὰς, ὁ Ἑρρίκος Καζάλης, ὁ ὁποῖος ἦτο γνωστὸς στὸν φιλολογικὸ κόσμον μὲ τὸ ψευδώνυμον Jean Lahor.

Ὁ Lahor ἐπηρεάσθη πολὺ ἀπὸ τὸν μυστικισμὸ τῶν Ἰνδῶν καὶ ἔδωσε στὴν ποιησί του ἓνα χαρακτηριστικὸν πεσμιστικόν, καὶ μιὰ πνοὴ μεταφυσικῆς φιλοσοφίας. Τὸ ἔργον του ὅμως ἔχει τὴ σφραγίδα τοῦ ἀτομικισμοῦ του καὶ εἶναι γεμάτον ἀπὸ ὑψηλὰς ἐννοιαι. Ἡ πλούσια καὶ μεγαλοπρεπὴς φόρμα τῶν στίχων του μὲ τὴν ξεχωριστὴν τους κομψότητα εἶναι ἓνα ἀδρὸν χαρακτηριστικὸν τῆς τέχνης του.

Ἦτο γνωστὸς στοὺς ὀλίγους. Ἄλλοι τὸν ἤξεραν μὲ τὸ ὄνομά του, ἄλλοι μὲ τὸ ψευδώνυμό του τὸ γνωστό, καὶ ἄλλοι μὲ ἄλλο ψευδώνυμον. Γι' αὐτὸ καὶ ὅταν ὑπέβαλε ὑποψηφιότητα διὰ τὴν ἔδραν τοῦ Corprée, ἀπέτυχεν ἴσως, διότι μερικοὶ ἐπήφισαν ὑπὲρ τοῦ Henri Cazalis καὶ ἄλλοι ὑπὲρ τοῦ Jean Lahor.

Ὁ Lahor ἐδημοσίευσεν καὶ διάφορες αἰσθητικὰς μελέτες χωρὶς νὰ παραμελήσῃ καὶ τὴν ἐπιστήμην του—τὴν Ἱατρικὴν.—Στὸ Αἶξ, ὅπου ἐξήσκησε, ἡγάπηθ' ἐκ παραφθοράς, ἀπὸ μιᾶν ποιήτριαν, ἀρκετὰ γνωστὴν στὸν κόσμον τῶν γραμμάτων, τὴν ὁποίαν ἐνοσῆλευε στὸ νοσοκομεῖον. Ἐφάνη ὅμως ἀδιάφορος στὸ βαθὺ αἶσθημα τῆς ποιητικῆς, ἡ ὁποία διαιώνισεν τὸν πόνον τῆς σὲ παθητικώτατους στίχους.

N. ΑΛΕΚΤΟΡΙΔΗΣ

Τὰ χόρταγα νερά τῆς φόνισσας Βουλιαγμένης ἐσύνησαν τὴν ἡρεμὴν ζωὴν τοῦ ζωγράφου Ν. Ἀλεκτορίδου. Ἐκεῖ ποὺ ζητοῦσε μέσ' ἀπὸ τὰ ὑποπτα νερά τῆς ν' ἀποθανιάς μ' ἄποιο μαγευτικὸν τοποῖον, γιὰ νὰ μᾶς τὸ παρουσιάσῃ μὲ τὴ δύναμιν καὶ τὸ φῶς τοῦ χρωστήρος του πάνω στὴν ὁθόνην, παρεσύρθη—δὲν ἤξευρε νὰ κολυμβᾷ καλὰ—ἀπὸ τὰ κύματα καὶ ἐπνίγη.

Στὴν Καισάρεια ἐγεννήθη, στὴν Κωνσταντινούπολιν ἄρχισε τὰς καλλιτεχνικὰς σπουδὰς του καὶ στὰς Ἀθήνας ἦλθε καὶ ἐγκατεστάθη τὸ 1893. Μελετηρὸς καὶ ἀκούραστος, ἐφιλοτιμεῖτο ν' ἀποκτήσῃ μελετῶντας ἀρτίαν μόρφωσιν—εἰδικὰς σπουδὰς δὲν εἶχε κάμει—καὶ ἐπροσπαθοῦσε νὰ παρουσιάξῃ ἔργα εὐπρόσωπα.

Μὲ ζηλευτὴν ἐπιμέλειαν καὶ μ' ἐνθουσιώδη ζήλον ἀφωσιώθη στὸ ἔργον τῆς Καλλιτεχνικῆς Ἑταιρείας τῆς ὁποίας ἦτον εἰδικὸς γραμματεὺς καὶ ἀκαταπόνητος ἐργάτης.

Ἐλαχταροῦσε γιὰ τὸ δυσάποκτετο φιλὶ τῆς Τέχνης, μὰ ζήτημα εἶναι ἂν τοῦ χάρισε κανένα ἢ δύστροπὴ αὐτὴ Νύμφη. Μειδιάματα ναί. Ποιὸς ξέρει ὅμως ἂν τὰ μειδιάματα αὐτὰ δὲν θὰ ἐγίνοντο μιὰ μέρα καὶ φιλία; Ποιὸς ξέρει;

K. Σ. ΚΟΝΤΟΣ

Ἀπέθανε σὲ πολὺ προχωρημένην ἡλικίαν ὁ καθηγητὴς τοῦ Πανεπιστημίου Κ. Σ. Κόντος. Τὸ μέρος τοῦ

ἔργου του ποὺ σχετίζεται μὲ τὴν ἐπιστημονικὴν ἔρευναν τῆς Ἑλλ. Γλώσσης εἶναι μνημειώδες καὶ κανεὶς δὲν ἀρνεῖται σ' αὐτὸ τὴν ἡγεμονικὴν του ἀξίαν. Ὁ κ. Γ. Ν. Χατζιδάκις μεταξὺ ἄλλων ἔγραψε στὰ «Παναθηναίαι»: «Ἐπειδὴ δὲ καὶ κρίσις ὑγείης καὶ ὀξεία, καὶ μνήμη ἀπέραντος καὶ ἐνθουσιασμός ὑπὲρ τῆς Ἑλλ. γλώσσης καὶ τῆς ἐπιστήμης αὐτῆς ἀδιάλειπτος καὶ πείρα τῶν ἀνθρωπίνων πραγμάτων μεγάλη, ταῦτα πάντα εὐρίσκονται θεία τινὶ μοίρᾳ ἡνωμένα ἐν τῇ ψυχῇ τοῦ ἀνδρός, διὰ ταῦτα καὶ διδάσκων ἐφαίνετο πάντοτε ὅτι ἀπὸ περιουσίας, μετ' ἀξιώματος καὶ κύρους διελάμβανε περὶ ἐκάστου ζητήματος, διὸ καὶ ἔπειθε τελείως τὸν ἀκροατὴν, καὶ συγγραῶν οὕτως ἀκριβῶς καὶ τελείως ἐπραγματεύετο τὸ ζήτημα, ὥστε ὅσα τούτων ἔλυσεν εἶνε διὰ παντὸς λελυμένα καὶ ὅσα χωρία διώρθωσε διὰ παντὸς διορθωμένα.»

Δὲ συμβαίνει ὅμως τὸ ἴδιον καὶ γιὰ τὸ ἄλλο μέρος τῆς ἐργασίας του, γιὰ τὴν προσπάθειά του δηλαδὴ νὰ μᾶς γυρίσῃ αἰῶνες πίσω, καὶ νὰ μᾶς ἐπιβάλῃ ὡς γραφομένην τὴν Ἀττικὴν. Διότι ἐδῶ ἐπολεμήθη ἀμείλικτα τότε ἀπὸ πολλοὺς καὶ σήμερον εὐτυχῶς δὲν θὰ ὑπῆρχε ἀνάγκη νὰ πολεμηθῇ ἀπὸ... κανένα. Ὁ ἀστεῖρευτος ποταμὸς τῆς νεοελληνικῆς φιλολογικῆς μᾶς γλώσσης, ποὺ καταρρακτῶς μὲ καταρρακτώδη καὶ ἀχαλίνωτον ὀρμὴν, ἐσάρωσε μαζὺ μὲ ἄλλους καὶ τὸν Κόντον—Ἀττικιστὴν καὶ τὸν ἔθαψε στὰ βάθη τῆς κοίτης του.

ΝΕΑΙ ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Μαρία Πενταγιώτισσα. Παύλου Νιρβάνα.

Δοῦμα σὲ μέρη τρία. Ἐκδοαὶς «Βιβλιοθήκης Νέας Ζωῆς» Φρ. 2.—

Ἁγία Βαρβάρα. Σ. Σκίτη. Δοῦμα τετρά-

πραχτό » 3.—

Τὰ Μοιραῖα. Γιώργη Θ. Σημηριώτη, ποιή-

ματα, Σμύρνη » 3.—

Στὴν Ὁξώπορτα. Δ. Π. Ταγκοπούλου, δρα-

ματικὴ σκηνή, ἔκδοσις «Σεράπιον» Φρ. 5.—

Οἱ Δοξοὶ Στρατοκόποι. Στεφάνου Ραμᾶ.

Ἀθήναι. Δρ. 2.—

Le Génie du Paganisme, ὑπὸ Georges

Politi, collection d' Isis. Bernard

Grasset, éditeur, Paris » 1.—

Chansons Blèmes. Ἀλ. Σκούφου. E. Sam-

sot & Co éditeur, Paris » 5.—

La Rondine. Μηριαίων Ἱταλικὸν Περιδικόν.

Συνδρομή. Γ.Α. 20.—

Manuale di Conversazione Italiana-Noellenica.

Eliseo Brighenti.

Λογογραφία. Δελτίον τῆς Ἑλληνικῆς Λογογραφικῆς Ἑ-

ταιρείας. Ἐκδίδεται κατὰ τριμηνίαν.